

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobců: **a) J. K., b) M. K.**, oba zastoupeni Mgr. Ing. Vlastimilem Němcem, advokátem se sídlem Kadaňská 3550, Chomutov, proti žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje** se sídlem Velká Hradební 48, Ústí nad Labem, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 9. 12. 2013, č. j. 15 A 12/2011 – 87,

t a k t o :

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobcům na náhradě nákladů řízení částku 6.364,60 Kč do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejich zástupce Mgr. Ing. Vlastimila Němce, advokáta.

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 9. 12. 2013, č. j. 15 A 12/2011 – 87, bylo zrušeno rozhodnutí Městského úřadu Kadaň (dále jen „stavební úřad“) ze dne 12. 5. 2010, č. j. SÚ-45203/2009/OS/V, a rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje (dále jen „stěžovatel“) ze dne 5. 1. 2011, č. j. 283/UPS/2010, jímž bylo k odvolání žalobců (dále jen „účastníci řízení“) změněno rozhodnutí stavebního úřadu, kterým bylo účastníkům řízení jako spoluvlastníkům podle ust. § 129 odst. 1 písm. b) zákona č. 183/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“), nařízeno odstranění stavby kamenné zdi postavené na pozemku p. č. 3460/210 v k. ú. Kadaň, jež tvoří součást oplocení pozemku p. č. 3460/29 v k. ú. Kadaň, a to tak, že ve výrokové části byla doplněna podmínka č. 9. Ve zbytku bylo rozhodnutí stavebního úřadu potvrzeno.

V odůvodnění rozsudku krajský soud uvedl, že stavební úřad, a v návaznosti na něj i stěžovatel, uložili účastníkům řízení odstranit stavbu kamenné zdi, přičemž vycházeli z toho, že ji vystavěli jako novou stavbu na cizím pozemku bez příslušného rozhodnutí stavebního úřadu, a tudíž se jedná o stavbu ve smyslu stavebního zákona, kdy za splnění zákonem stanovených podmínek může být nařízeno její odstranění. Tento právní názor správních orgánů vyplývá, jak je uvedeno v odůvodnění napadeného rozhodnutí, z přiložené fotodokumentace pořízené v průběhu výstavby předmětné kamenné zdi, která byla přistavěna k lici stávající opěrné zdi. Z fotodokumentace založené ve správním spisu však podle názoru krajského soudu nijak nevyplývá, že by kamenná zeď byla účastníky řízení přistavěna k lici tehdejšího torza zdi. Účastníci řízení ve správním řízení, a následně i v řízení před krajským soudem, namítali, že došlo pouze k opravě stávajícího torza zdi, které bylo ve velmi dezolátním stavu a bylo značně nakloněno a vychýleno ze své osy. Toto torzo zdi odbouráním částečně snížili, ponechali je na místě včetně jeho naklonění a následně obestavěli betonem a okrasnými kameny. Podle tvrzení účastníků řízení tak nedošlo k vystavění stavby na cizím pozemku, nýbrž k pouhému zhodnocení stavby umístěné na pozemku. Krajský soud pak vyhodnotil, že s tímto tvrzením nekoliduje pořízená fotodokumentace, která je součástí správního spisu. Tvrzení účastníků řízení je tedy v příkrém rozporu se závěrem správních orgánů. Krajský soud proto shledal, že závěr správních orgánů o výstavbě kamenné zdi jako nové stavby na cizím pozemku není podložen žádným důkazním prostředkem, z něhož by tato skutečnost prokazatelně vyplývala. Za této situace tak správní orgány učinily závěr o nutnosti vydat rozhodnutí podle ust. § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona o odstranění stavby kamenné zdi na pozemku p. č. 3460/210 v k. ú. Kadaň, aniž by měly svůj závěr náležitě podložit spisovým materiálem. V tomto procesním postupu krajský soud shledal závažnou vadu řízení ve smyslu ust. § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Správní orgány by měly vzít v úvahu skutečnost, že k vydání rozhodnutí o nařízení odstranění předmětné kamenné zdi může být přikročeno za situace, kdy je postaveno najisto, kdo je vlastníkem této kamenné zdi, zda jsou jimi účastníci řízení nebo město Kadaň, které bylo vlastníkem stávajícího torza zdi i pozemku, na kterém se původní torzo zdi nacházelo. Závěrem krajský soud konstatoval, že pro zodpovězení otázky vlastnictví předmětné kamenné zdi je důležité vyjasnit, jakým způsobem došlo k její realizaci, tj. zda došlo k jejímu přistavění k lici stávajícího torza zdi ve vlastnictví města Kadaň, jak dovodily správní orgány, a tedy výstavbě svébytné nové stavby na cizím pozemku, nebo k prostému zhodnocení a zvelebení stávajícího torza zdi, jak tvrdili účastníci řízení, a tedy zpracování cizí věci ve vlastnictví města Kadaň. Po zodpovězení otázky vlastnictví kamenné zdi by správní orgány měly mít na paměti, že adresátem případného rozhodnutí o nařízení odstranění stavby může být v zásadě jen vlastník stavby.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. V kasační stížnosti nejprve uvedl, že se neztotožňuje s názorem krajského soudu, že rozhodnutí vydaná správními orgány nemají oporu ve správním spisu. Stěžovatel uznal, že část odůvodnění napadeného rozhodnutí, ve které uvedl, že předmětná kamenná zeď je přistavěna k lici stávající opěrné zdi, není zcela přesná, neboť z fotodokumentace se skutečně jeví, že došlo spíše k obestavění původního torza zdi, nicméně má za to, že i přesto stavební úřad postupoval správně, když odstranění kamenné zdi nařídil právě účastníkům řízení. Podle stěžovatele je ze správního spisu zřejmé, že účastníci řízení vystavěli na pozemku města Kadaň novou stavbu, do které byly části

pokračování

původního torza zdi pouze zabudovány. Prokazatelně došlo k několikanásobnému navýšení objemu daného objektu, a tudíž nelze hovořit o přístavbě či nástavbě původního torza zdi, ale o stavbě zcela nové. V daném případě tak nebyla zpracována věc ve vlastnictví města Kadaň, ale účastníci řízení využili pro stavbu svého oplocení část stavebního materiálu, který se na pozemku města Kadaň nacházel. Účastníci řízení ostatně v průběhu správního řízení nenamítali, že by odstranění stavby bylo nařizováno nesprávnému subjektu. Stěžovatel si je vědom toho, že pojem „stavba“ ve smyslu stavebního zákona nelze plně ztotožňovat s pojmem „stavba“ ve smyslu soukromého práva. Pokud však ust. § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona stanoví, že odstranění nepovolené stavby nařizuje stavební úřad vlastníkově stavby a stavební zákon otázku vlastnictví stavby pro své účely specificky nedefinuje, pak stavební úřad musí při posuzování vlastnictví stavby vycházet z úpravy práva soukromého. Z tohoto důvodu se stěžovatel domnívá, že původní zeď ubouráním do stádia, které je patrné z fotodokumentace, jako věc v právním smyslu zanikla a stala se součástí pozemku. Stavba, kterou následně vystavěli účastníci řízení je proto věcí novou a jejími vlastníky jsou právě účastníci řízení. Nelze tedy uvažovat o tom, že by zpracováním torza původní zdi získalo tuto část oplocení domu účastníků řízení do svého vlastnictví město Kadaň. Z výše uvedených důvodů proto stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Účastníci řízení ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedli, že byla podána opožděně, když k jejímu doručení došlo až dne 27. 1. 2014. K tomuto tvrzení odkázali na ust. § 17 odst. 1 zákona č. 300/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Napadený rozsudek krajského soudu považují za správný, a proto navrhli zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ust. § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odst. 4, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Podle ust. § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona nařídí stavební úřad vlastníku stavby, popřípadě s jeho souhlasem jiné osobě, odstranění stavby prováděné nebo provedené bez rozhodnutí nebo opatření stavebního úřadu vyžadovaného tímto zákonem anebo v rozporu s ním.

V dané věci bylo účastníkům řízení podle ust. § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona nařizováno odstranit stavbu kamenné zdi postavené na pozemku p. č. 3460/210 v k. ú. Kadaň, který je ve vlastnictví města Kadaň. Správní orgány přitom vycházely z toho, že účastníci řízení vystavěli kamennou zeď jako novou stavbu na cizím pozemku bez příslušného rozhodnutí stavebního úřadu. Konkrétně je v napadeném rozhodnutí uvedeno, že „*[p]odle přiložené fotodokumentace pořízené v průběhu výstavby je kamenná zeď, která je předmětem rozhodnutí, přistavěna k lici stávající opěrné zdi.*“ Z fotodokumentace, která je součástí správního a soudního spisu však není patrné, že by účastníci řízení předmětnou kamennou zeď přistavěli k lici stávající opěrné zdi, jejímž vlastníkem je město Kadaň. Ostatně ti také jak ve správním, tak posléze i v soudním řízení, namítali, že se nejedná o novou stavbu na cizím pozemku, protože byla pouze zhodnocena stávající stavba. S ohledem na takto zjištěný skutkový stav se Nejvyšší správní soud ztotožnil

s hodnocením krajského soudu, že správní orgány rozhodly o odstranění stavby kamenné zdi jako nové stavby na cizím pozemku vystavěné bez příslušného rozhodnutí stavebního úřadu, aniž by pro to měly náležité podklady. Podle ust. § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. soud zruší napadené rozhodnutí pro vady řízení bez jednání rozsudkem proto, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, je v rozporu se spisy nebo v nich nemá oporu anebo vyžaduje rozsáhlé nebo zásadní doplnění. V této souvislosti Nejvyšší správní soud odkazuje na rozsudek ze dne 29. 8. 2003, č. j. 2 A 1114/2002, v němž vyslovil závěr, že plynou-li v řízení před správním orgánem ze soustředěných důkazů rozpory a neúplnosti, které brání potřebnému zjištění skutečného stavu věci, trpí takové řízení vadami, pro které je zpravidla třeba napadené rozhodnutí zrušit. Shodný právní názor byl vysloven také v rozsudcích Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 8. 2007, č. j. 3 As 54/2006 - 71, a ze dne 31. 1. 2007, č. j. 4 As 35/2005 - 44.

V dané věci je přitom nezbytné vyřešit otázku, zda stavba kamenné zídky je novou stavbou nebo pouze přestavbou původní opěrné zdi. Je tedy třeba, aby bylo mimo jakoukoliv pochybnost prokázáno, zda účastníci řízení postavili na cizím pozemku novou stavbu, jak dovodily správní orgány, nebo jen zhodnotili přestavbou stávající torzo původní zídky, jak tvrdili účastníci řízení, a tedy zpracovali cizí věc ve vlastnictví města Kadaň. Ke stavbě totiž nelze nabýt vlastnictví jejím přepracováním. Nabytí vlastnictví k „přepracované stavbě“ je možné jen tehdy, pokud původní stavba zanikla. Při posuzování, zda došlo k zániku původní stavby přitom není rozhodující objem nově zbudovaných konstrukcí, neboť původní stavba buď zanikla a nově zbudované konstrukce tvoří součást stavby nové nebo nezanikla a nově zbudované konstrukce tvoří součást stavby původní. Pro posouzení zániku původní stavby je tedy v těchto případech významné to, co bylo odstraněno, nikoliv to, co bylo nově vybudováno. (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 5. 11. 2002, sp. zn. 22 Cdo 761/2001). Teprve bude-li prokázáno, zda se jedná o novou stavbu či nikoliv, a tedy, kdo je vlastníkem kamenné zdi, lze podle ust. § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona tomuto vlastníkovi, popř. s jeho souhlasem stavebníkovi, nařídít odstranění stavby. Nedostatečné zjištění stavu věci pak potvrzuje i stěžovatel v kasační stížnosti, když uvedl, že *„...uznává, že část odůvodnění jeho rozhodnutí ve které uvedl, že předmětná kamenná zeď je přistavena k lici stávající opěrné zdi, není zcela přesná, neboť z evidované fotodokumentace se skutečně jeví, že došlo spíše k jakémusi obestavení původního torza někdejší zdi...“*.

S ohledem na výše uvedené není rozsudek krajského soudu nezákonný z důvodu namítaného v kasační stížnosti. Proto Nejvyšší správní soud podle ust. § 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s. kasační stížnost zamítl. Učinil tak postupem podle ust. § 109 odst. 2 s. ř. s., podle kterého o kasační stížnosti rozhoduje zpravidla bez jednání.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 věta první ve spojení s ust. § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Protože účastníci řízení měli ve věci úspěch, mají právo na náhradu nákladů řízení, které jim vznikly v souvislosti s odměnou za právní zastoupení za jeden úkon právní služby (písemné podání ve věci samé) podle ust. § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška“). Protože se v řízení jednalo o zastupování dvou osob, náleží

pokračování

advokátovi za každou zastupovanou osobu odměna 3.100 Kč snižena o 20 %, tj. o 620 Kč, tedy celkem 4.960 Kč. Podle ust. § 13 odst. 3 vyhlášky náleží advokátovi i náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč. Protože advokát je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se jeho odměna o částku odpovídající této dani, kterou je povinen odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, tj. o 1.104,60 Kč. Celková částka odměny za zastupování tak činí 6.364,60 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. října 2014

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu